

A i B

Actio in Basilica

Narodenia Panny Márie vo Uranobe nad Topľou

Ročník III.

23. 11. – 06. 12. 2014

č. 23

Slovo na úvod

Je to vážne memento rozprávať o kráľovi, ktorý miloval ľudí viac než seba, a zároveň o tom, ako rýchlo ľudia na neho zabúdajú a vysmieľajú sa z jeho lásky a obety. Aká je vlastne genéza slávnosti Krista Kráľa? Hľadal som históriu tohto sviatku a toto dávam na poznanie všetkým.

Sviatok do liturgie ako odpoveď na dobový sekularizmus zaviedol pápež Pius XI. na záver jubilejného Svätého roka 1925 encyklikou Cumannussacer. Liturgická reforma v roku 1969 veľmi šťastne určila tento sviatok na poslednú nedeľu cirkevného roka. To preto, lebo všetko má svoj počiatok a koniec u Krista. Kristus má kráľovský titul napriek tomu, že tento titul je dnes zriedkavý. Dal si ho on sám. Tituly múdrych, mocných, slávnych, obľúbených a obdivovaných zanikajú s tými, ktorí si ich dali sami alebo im ich udelili iní. Kristovi však nejde o moc na tomto svete. Jeho trónom je kríž. Je Kráľom, aj keď ho ľudia obrali o všetko, dokonca i o šaty a o česť, a hoci pod krížom stála len jeho matka, apoštol Ján a niekoľko žien. On si túto potupnú smrť zvolil sám. Prijal ju, aby očistil ľudstvo od hriechu. Dal sa pribiť na drevo kríža s otvorenou náručou, aby si každý uvedomil, že zomrel za všetkých. Trňová koruna je nielen symbolom potupy od rímskych vojakov, ale aj výzvou, aby človek nestratil hlavu, keď sa mu budú ponúkať bohatstvá tohto skazeného sveta. Prebodnutý bok Krista je znamením, že „...Nik nemá väčšiu lásku ako ten, kto položí svoj život za svojich priateľov“ (Jn 15, 13). Je-

žiš obhájil svoj kráľovský titul na kríži, tam mal v rukách život každého z nás.

Kristus Kráľ sa nevместí do kategórií nášho vnímania kráľov. Divný Kráľ... Hoci bol chlebom života, postil sa; hoci bol prameňom živej vody, žiznil na kríži. Bol našim odpočinkom, no neraz unavený. Bol kráľom, a predsa platil dane. Hoci sám počúval modlitby, modlil sa. Osušoval slzy iných, no sám plakal. Ako Vykupiteľ sám bol predaný a ako darca života sám zomrel. Odvisol na kríži, a stal sa Kráľom celého vesmíru. Ján Pavol II. vyhlásil za blahoslavených 71 milosrdných bratov, ktorí pred smrťou volali: „Viva Cristo Rey – Nech žije Kristus Kráľ!“ Niet divu, že dávame Kristovi celé svoje srdce, svoj rozum, svoju vôľu a milujeme ho nadovšetko.

Ďakujeme Bohu za tento cirkevný rok, za novú krytinu na našej bazilike, za vaše obety, či už finančné alebo modlitbové, ale tiež za každodenné zázraky, ktoré sa dejú na našom oltári aj v spovedniciach. Skúsme, bratia a sestry, pozývať Ježiša do svojho srdca aj naďalej, aby sa stal našim Kráľom. Napríklad touto modlitbou, ktorú sa môžete modliť každý deň:

Pane Ježišu Kriste, ďakujem ti za to, že si za mňa zomrel a obetoval svoj život pre mňa. Vďaka ti, že ty si mojím kráľom. Pozývam ťa teraz, v tejto chvíli, do môjho srdca, aby si zavládol v ňom ty a premenil to moje kráľovstvo, ktorého sa chcem teraz zrieknuť, aby som túžil po novom a lepšom kráľovstve, ktoré mi zaručí spásu a privedie ma do tvojho spoločenstva lásky, pokoja, istoty, pochopenia, úcty. Amen.

o. Rastislav Ivanecský, farár

GRATULUJEME

Ďakujeme dobrému Pánu Bohu za dar života nášho duchovného otca **Rastislava Ivanekého OSPPE**, farára našej farnosti, ktorý sa dňa 20. novembra dožil 39 rokov. Milý náš duchovný otec, nech Vás dobrotivý Pán Boh žehná a obdari zdravím hojnosťou milosti. K tomu Vám v modlitbách vyprosujeme Kristov pokoj, trpezlivosť, plameň horlivosti a neustálu ochranu Vranovskej Panny Márie vo Vašom duchovnom poslaní. S úctou a láskou vďační farníci.

Dňa 28. novembra oslávi 41 rokov duchovný otec **Martin Lehončák OSPPE**, t. č. pôsobiaci v Topolčanoch. Pri tejto príležitosti mu želame veľa zdravia, Božieho požehnanie, hojnosť darov Ducha Svätého pri spravovaní Slovenskej pavlínskej kváziprovincie, ktorej je prvým provinciálom. Prostredníctvom Vranovskej Panny Márie mu vyprosujeme u dobrotivého Boha vytrvalú ochotu a silu pracovať v Pánovej vinici.

Slovo do svedomia

Nech si ktokoľvek, nech žiješ v akýchkoľvek pomeroch, Boh Ťa miluje. A miluje Ťa bezvýhradne. Si pozvaný do spoločenstva so Stvoriteľom. Potrebuješ Boha.

sv. Ján Pavol II

Medailónik svätých

Svätá Barbora, panna, sa narodila v 3. storočí. Veľmi skoro spoznala náuku kresťanov a silno sa k nej primkla. Bola dcérou zámožného Dioskura, ktorý bol fanatickým odporcom kresťanov.

Keď Barbora odmietla mnohých a veľmi bohatých ženíchov, otec dal postaviť vežu a zavrel ju do nej. Ale ona sa aj tak tajne dala pokrstiť. Za to ju otec predviedol pred miestodržiteľa, aby ju prinútil vzdať sa viery. No nestalo sa tak. Bola kruto mučená a nakoniec sťatá. Podľa legendy vraj sám otec ju sťal, no len čo odložil meč, zasiahol ho blesk a zomrel aj on. Stalo sa to v období prenasledovania kresťanov cisárom Diokleciánom.

Svätá Barbora patrí k známym sväticiam raného kresťanstva a je zaradená medzi štrnásť pomocníkov v každej núdzi. Je patrónkou baníkov, lebo podľa legendy, keď ju otec prenasledoval a Barbora utekala, roztvorila sa pred ňou skala a ona sa do nej skryla. Veľkosť jej panenstva dokazuje aj rozšírený zvyk rezania tzv. *barboriek*, t. j. čerešňových vetvičiek narezaných 4. decembra, ktoré dané do vody do Vianoc rozkvitnú.

Na záver ešte dve pranostiky: Svätá Barbora ťahá sane do dvora.

Áké bude počasie na Barbaru, také bude až do Vianoc. Nuž, uvidíme...

Prameň: Dian D., Judák V., Každý deň so svätými.

Spracovala A. Mydlová

Príd', Pane, do nášho domu

Adventná doba má svoju nádhernú, špecifickú atmosféru, žiaľ, niekedy veľmi málo kresťanskú, totiž iba nákupnú. Iste, advent je aj prípravou na Vianoce. Je však, a to predovšetkým, prípravou na druhý Kristov príchod. Určite je to zjavné v liturgii – v omšových textoch a v liturgii hodín, v tejto dennej modlitbe Cirkvi, hlavne v prvých dvoch týždňoch. A v teologicky najhodnotnejších adventných piesňach z kancionála, ktoré spievame – spievajme! – nielen na roráty, napr. Bože, ku tebe voláme v nebe...(JKS 4), Oblaky z neba nech rosia teba...(JKS 16), Prídže, náš milý Spasiteľ...(JKS 20) a mnohé iné. V Jednotnom katolíckom spevníku ich máme 33.

Ák by sme mali stručne zhrnúť obsah adventnej liturgie, môžeme povedať asi toto: Texty prorokov, hlavne Izaiáša, nám pripomínajú tému očakávania. Očakávania spásy, ale aj uistenie o Božej vernosti, o istote spásy. Pripravujeme sa na oslavu Ježišovho narodenia, a to všetko skonkrétnuje nádej v spásu, lebo to nebola iba udalosť, čo leží v minulosti. To bol príchod prvý, zmysluplná nádej, že príchod druhý bude dokonaním spásy pre všetkých a naveky. Napriek nevernosti a odpadu človeka. Boh prišiel v Ježišovi Kristovi definitívne a neodvolateľne. A tak v tomto období majme pred očami, áké miesto má v kresťanskom živote dnešných čias a hlavne v našom osobnom živote základný adventný námet – druhý príchod Pána. Áké otázky nám kladie, áké rozhodnutia.

Želajme si navzájom v tomto období viac sily z istoty o Božej vernosti, o jeho nepredstaviteľnom otcovstve. A dôveru, že prejavom Otcovej lásky k tomuto svetu bude Druhý príchod Pána – Spasiteľa a tiež sudcu. Želajme si, aby sme bdeli, aby sme boli pripravení na Pánov príchod. Aby sme úprimne volali: *Príd', Pane Ježišu! Príd', Pane, do nášho domu, navštív nás pri našej práci, príd' k nášmu stolu, príd' a požehnaj nás!*

Spracované podľa: *Opatrný A., Stúľ slova.*

J. Melková

Duchovná správa našej farnosti II. časť

– od zriadenia Košickej diecézy v roku 1804 až podnes (II. časť).

Štefan DRÁB (1946 – 1950). Do Vranova prišiel ako mladý kňaz a otvorený kazateľ proti socialistickej moci. Počas svojho pôsobenia sa zaslúžil o výstavbu farskej budovy a základov nového kostola vo filiálke Hencovce. Neskôr emigroval do USA, kde tiež organizoval u zahraničných Slovákov finančnú zbierku na tento kostol, čo sa mu aj podarilo.

Ján TOKÁR (1951 – 1952); Andrej KOVÁČ (1952 – 1953); Ján GLINSKÝ (1953 – 1955). Všetci títo farári pastoračne pôsobili vo Vranove len krátku dobu.

Vdp. František RAFFÁČ (1955 – 1978) farár, dekan. Za jeho duchovnej činnosti bola vykonaná obnova hlavného i bočných oltárov, výmena kamennej dlažby v kostole namiesto pieskovca travertínom a urobená obnova maľby kostola. Tento vdp. dekan je pochovaný na vranovskom cintoríne vedľa hrobov farárov Antona Strassera a Michala Csintalana.

Ignác JURUŠ, kaplán, zastupoval farára v roku 1978 – 1979.

ThDr. Ladislav OSTRÁK (1979 – 1983). V roku 1980 spolu s organistom PhDr. Lubomírom Demeterom založil spevácky zbor Lumen. Pričinil sa tiež o podnietenie záujmu o kňazské povolanie (r. 1982) u študenta gymnázia Stanislava Fedora a jeho prípravu na štúdiá na Bohosloveckej fakulte v Bratislave, ktorý bol za kňaza vysvätený v Banskej Bystrici r. 1988.

Jozef MRÍZ (1983 – 1990). Tento pán dekan pochádzal z Ľubiše; na gymnáziu v Humennom bol v nižšom ročníku spolužiakom J. Ex. emeritného kardinála Jozefa Tomka. Po roku 1990 pôsobil v Slovenskej Kajni. Pochovaný je v rodnej obci.

Mons. ThDr. František ŠÁNDOR (1990-1992). Bol posledným správcom veľkej vranovskej farnosti. Po prevzatí jej spravovania začal v prvom rade s renováciou interiéru kláštornej budovy, ktorá bola v katastrofálnom

stave a zaviedol ústredné kúrenie v budove kláštora aj v kostole. V roku 1991 prebiehala oprava vonkajšej fasády kostola i kláštora s finančnou i manuálnou podporou veriacich.

O. Leander Tadeusz PIETRAS OSPPE – prvý pavlín vo Vranove po viac ako dvestoročnej svetskej vrchnosťou vynútenej pauze. Od roku 1990 do roku 1992 bol kaplánom a od januára 1991 priorom kláštora. Od 1. júla 1992 bol otcom biskupom Mons. Alojzom Tkáčom menovaný za správcu Farnosti Narodenia Panny Márie Vranov-Sever. Túto funkciu vykonával do roku 2002. Pod jeho vedením sa začal kláštor pavlínov zveľaďovať a obnovovať činnosť rehoľného rádu najprv cez poľských rehoľníkov. V septembri 1990 do Vranova prišiel otec Gregor Wach OSPPE ako kaplán a od júla 1992 začali vo Vranove pracovať ako kapláni ďalší spolubratia pavlíni, novokňazi otcovia Cyril MOTYL (1992 – 1995), Krzysztof GRZESICA (1992 – 2001), Dominik LEJMAN (1994 - 2002), Kazimierz KOGUT (1995 – 1997) a Martin LEHONČÁK (2001 – 2004), neskorší farár a prior rehoľnej komunity.

O. Martin LEHONČÁK OSPPE. V rokoch 2004 – 2011 pôsobil ako farár a prior pavlínov vo Vranove ako prvý slovenský pavlín. Rodák zo Sečovskej Polianky, za kňaza bol vysvätený 12. júna 1999 na Jasnej Hore v Čenstochovej. Od roku 2001 bol kaplánom vo Farnosti Narodenia Panny Márie vo Vranove-Sever. V tom čase tu pôsobil aj o. Robert Kurowitzki OSPPE (2006 – 2011) ako kaplán. Jeho pastorácia bola prvým kamienkom v mozaike ďalších povolaní pavlínskej rehole z radov Slovákov. Za jeho správcovstva bola urobená rekonštrukcia veže kostola, nový krov a položená medená krytina. Úprava dvora kláštora a oplotenie kostolnej záhrady, tiež celková rekonštrukcia strechy na kláštore po poškodení víchricou. Jeho cestu nasledovali o. Rastislav IVANECKÝ OSPPE, donedávna kaplán v našej farnosti, a vranovský rodák o. Ondrej KENTOŠ OSPPE, kaplán, obaja vysvätení na Jasnej Hore v Čenstochovej.

O. Grzegorz Wach OSPPE, od 1. 9. 2011

do 31. 8. 2014 prior pavlínov, farár farnosti Vranov - Sever a rektor nášho kostola. Už od svojho prvého príchodu do Vranova ešte ako kaplán každoročne organizoval pešie púte z Vranova do Čenstochovej (približne 400 kilometrov). Prvá púť sa uskutočnila v r. 1991 (31. júl – 15. august) a mala asi 50 účastníkov. Počas svojej druhej pastorácie otec Gregor pokračoval vo zveľaďovaní kláštora a kostola, ktorý bol od 19. 6. 2008 už povýšený na baziliku minor, uskutočnená bola výmena starej plechovej krytiny za novú, kvalitnú medenú.

V našej farnosti pôsobia v súčasnosti aj ďalší otcovia pavlíni – kaplán Andrzej KUCHARSKI OSPPE, od septembra tohto roku otec Kazimír KOGUT OSPPE, kaplán, a rehoľný brat Artur MASLOŇ.

Otec Rastislav IVANECKÝ OSPPE je súčasným farárom a priorom vranovských pavlínov od 1. septembra 2014.

J. E. Mons. arcibiskup metropolita Alojz Tkáč si v roku 1989 uvedomoval, že v tom čase bolo málo kňazských povolání, preto vycestoval do Poľska s prosbou, aby pavlíni obnovili svoju činnosť vo Vranove a aby svo-

jou pastoráciou podnikli vznik nových kňazských povolání v tejto reholi z radov slovenských mladíkov. Preto využívame aj túto príležitosť úprimne sa poďakovať Jeho Eminencii emeritnému arcibiskupovi Alojzovi Tkáčovi za jeho správne rozhodnutie povolať späť do tejto farnosti po vyše 200 rokoch tento rehoľný rád.

Rovnakú vďačnosť v tejto chvíli vyjadrujem aj všetkým otcom pavlínom, ktorí slúžia v súčasnosti v našej farnosti a dvíhajú naše duše k Bohu. Zároveň blahoželáme novému farárovi a priorovi o. Rastislavovi Ivaneckému k uvedeniu do funkcie priora vranovských pavlínov, aby Pán Boh žehnal jeho duchovné poslanie na tomto poste.

Poznámka: Plníme tiež synodálnu požiadavku starostlivosti o kňazské hroby na vranovskom cintoríne. Sú to hroby Antona Strasera, Michala Csintalana, Františka Raffáča, Jána Balogha, Andreja Kováča, Imricha Götttingera a Jána Hermanovského.

Ing. Mikuláš Majerčín

Michal Koscelanský

ADVENT

Je doba pokánia,
je to čas čakania
na príchod Krista.

A je to taký čas,
čo budí vieru v nás,
k Bohu povznáša.

V tom čase sa hlása,
že príde k nám spása,
Dieťa – Svetlo sveta.

On je ten spásy kvet,
čo príde na ten svet
ako Kráľ – trpiteľ.

Ježiš je Spasiteľ,
ľudstva Vykupiteľ,
je cesta do raja.

Cesta okolo sveta po našom!

Jedna spätná spomienka: Amerika, Afrika, Ázia, Európa, Austrália. Všade tam sme počas jedného týždňa stihli zavítať. Naša cesta okolo sveta tohto roku trvala od 18. do 22. augusta.

Pre deti boli pripravené stopovačky, hry, rôzne aktivity, modlitby, tvorivé dielne aj

niečo pod zub počas celého týždňa. Dokonca nás navštívil Krištof Kolumbus, Bartolomeo Diaz, Marco Polo, Štefan Banič a dvaja Aborigéni.

Utorok sa líšil od ostatných dní, pretože vtedy sme sa vybrali na náučný chodník v Pavlovciach. Dal nám celkom zabrať, no odmena stála za to! Čakali nás kone, na ktorých si decká mohli zajazdiť.

Štvrtok bol tiež iný. S deťmi sme sa stretli až poobede. Čakala nás noc v KKD! Jej súčasťou bolo aj nočné prevkapanie. Neverili by ste, akými šikovnými detektívmi a pátračmi sú deti z našej farnosti. S pomocou Scoobyho vyriešili celú záhadu za jedinú noc!

Týždeň to bol vydarený, plný zábavy a smiechu s heslom: *Sme z rôznych strán a kútov, no jedno nás spája. A veru aj spojilo. Spoločné zážitky, na ktoré budeme ešte dlho spomínať. :)*

Gabriela Holková

Novembrové pranostiky na niektoré dni

21. 11.

Aký býva deň na Obetovanie Panny Márie, taká býva potom zima.
Keď je na Obetovanie Panny Márie noc jasná a čistá, tuhá zima sa v januári chystá.

25. 11.

Aký je deň Kataríny, taký je január, aký je deň po Kataríne, taký má byť február.
Katarína keď je v blate, Kračun (Vianoce, Štedrý deň) bude stáť na ľade.
Katarína na ľade, Vianoce na blate.
Na Katrenu teplo, to nedobré býva, potom o Jozefe sneh pole prikrýva.
Sneh na Katarínu predpovedá veľké obilie.

30. 11.

Ak na Ondreja lietajú včely, bude neúrodný rok.
Keď je pekne na Ondreja, celý rok na všetky sviatky bude pekne.
Keď na svätého Ondreja sneží, sneh si dlho poleží.
Keď svätý Ondrej peknú cestu Lucii spraví, aj Mikuláš ho pochválí.
Na Ondreja keď prší, bude celú zimu každý mesiac odmäk.
Na svätého Ondreja dávaj sane do dvora.

Kalendárium pripomína

23. 11. – Ne: 34. NEDEĽA V CEZROČNOM OBDOBÍ – KRISTUS KRÁĽ
Sv. Klement, pápež a mučeník
24. 11. – Po: Sv. Ondrej Dung-Lac a spoločníci, mučeníci; ľubovoľná spomienka
25. 11. – Ut: Sv. Katarína Alexandrijská, panna a mučenica; ľubovoľná spomienka
28. 11. – Pi: Sv. Katarína Labouré
30. 11. – Ne: 1. ADVENTNÁ NEDEĽA (ROK B, CYKLUS I); sv. Ondrej, apoštol
3. 12. – So: Sv. František Xaverský, kňaz; spomienka
4. 12. – Št: Sv. Ján Damascénsky, kňaz a učiteľ Cirkvi; ľubovoľná spomienka
Sv. Barbora
6. 12. – So: Sv. Mikuláš, biskup; ľubovoľná spomienka
-

Niektoré pamätné dni

V novembri 1917 vyšlo prvé číslo dodnes existujúceho časopisu *Duchovný pastier*.

- 23. novembra 1871 – narodil sa Štefan Banič, vynálezca a konštruktér leteckého padáka.
  - 23. novembra 1964 – pápež Pavol VI. povýšil Chrám Sedembolestnej Panny Márie v Šaštine na baziliku menšiu a potvrdil kult Sedembolestnej Panny Márie.
  - 25. novembra 1881 – narodil sa pápež Ján XXIII.
  - 30. novembra 1963 – Pavol VI. vydal apoštolský list motu proprio *Pastrale munus*.
  - 1. decembra 1581 – umrel sv. Edmund, mučeník.
  - 1. decembra 1836 – umrel Jozef Ignác Bajza, trnavský farár, bratislavský kanonik, osvietenský spisovateľ, autor prvého slovenského románu *René mládenca prihody a skúsenosti...* a 500 textov ľudového humoru.
  - 4. decembra 1563 – skončil sa Tridentský koncil, ktorý trval osemnásť mesiacov.
  - 4. decembra 1821 – narodil sa Martin Hattala, kňaz, jazykovedec, univerzitný profesor.
  - 5. decembra 1791 – umrel Wolfgang Amadeus Mozart, hudobný skladateľ.
-

HUMOR

Plukovník si dá nastúpiť rotu a pýta sa:
-"Vojaci, kto z vás má rád ťažkú hudbu?"
Vystúpili traja... Plukovník im hovorí:
-"Dobre, vynesiete klavír na 8. poschodie!"

Učiteľ sa pýta: - Pán študent, môžete mi niečo povedať o Slovenskom národnom povstaní?
Študent: - Pán profesor, neviem nič určitého, ale vraj sa fakt niečo chystá."

Z farskej matriky

KRSTY : Barbora Ajbenová,
Júlia Hajníková, Matias Bindas
Patrik Gavel

POHREBY : Božena Puchyová (76)
Júlia Sivecká (84)
Gabriela Servová(65)

Oznamy — informácie

: enter_
(úvod do adventu)

noc zo soboty na nedeľu
29. - 30. novembra

**BAZILIKA MINOR,
NARODENIA PANNY MÁRIE**

začínáme o 21.00 hod.

bočný vchod zo záhrady bude otvorený celú noc

Informačný bulletin

Vydáva Rímskokatolícky farský úrad Narodenia Panny Márie Vranov nad Topľou, Mariánske námestie 1496/127.

Určené pre vnútornú potrebu farnosti.

Jazyková úprava: Juliana Melková.

Príspevky, návrhy, podnety na: aib@bazilikavranov.sk

Redakcia si vyhradzuje právo v prípade potreby príspevky upravovať.